

Priekšlikumu un komentāru apkopojums par konsultāciju dokumentu par elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērījumu metodikas projektu

27.09.2022

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
I. Jautājumi, par kuriem vienošanās ir panākta				
1.	2.2. līdzsavienojums – balss sakaru papildpakalpojums mobilajā telefonu tīklā, kas nodrošina iespēju galalietotājam sarunas laikā uzzināt par citiem ienākošajiem izsaukumiem un izvēlēties, uz kuru no tiem atbildēt;	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību” “Tet” (turpmāk – SIA “Tet”) Metodikas 2.2. punktā definēts termins “līdzsavienojums” un tas attiecināts tikai uz mobilo telefonu tīklu. Līdzsavienojumā papildpakalpojums ir pieejams arī fiksētajā telefonu tīklā, tāpēc lūdzam labot 2.2.punkta definīciju sekojoši: “2.2. līdzsavienojums – balss sakaru papildpakalpojums telefonu tīklā, kas nodrošina iespēju galalietotājam sarunas laikā uzzināt par citiem	Ņemts vērā. Regulators precizēja elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērījumu metodikas projekta (turpmāk – metodikas projekts) 2.2.apakšpunkta redakciju.	2.2. līdzsavienojums – balss sakaru papildpakalpojums telefonu tīklā, kas nodrošina iespēju galalietotājam sarunas laikā uzzināt par citiem ienākošajiem izsaukumiem un izvēlēties, uz kuru no tiem atbildēt;

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		ienākošajiem izsaukumiem un izvēlēties, uz kuru no tiem atbildēt;”		
2.	2.4. tālruņa līnija – abonentlīnija balss sakaru pakalpojuma nodrošināšanai fiksētajā telefonu tīklā, kuras pieslēguma punkta saskaņā atbilst komersanta noteiktajiem pieslēguma punkta parametriem.	<p>SIA “Tet”</p> <p>Metodikas 2.4. punktā definēts termins “tālruņa līnija”. Ņemot vērā VoIP tehnoloģiju attīstību un to plašo izmantošanu praksē, minētais termins nav aktuāls un ir zaudējis jēgu.</p> <p>Ierosinām 2.4. punktu no Metodikas svītrot un papildināt 2.1.punktu sekojoši: “2.1. fiksētais telefonu tīkls – publiskā fiksētā elektronisko sakaru tīkla veids, kas paredzēts balss sakaru pakalpojumu sniegšanai fiksētiem elektronisko sakaru tīkla pieslēguma punktiem, kuru saskaņā atbilst komersanta noteiktajiem pieslēguma punkta parametriem;”</p>	<p>Ņemts vērā.</p> <p>Regulators precizēja metodikas projektu, svītrojot 2.4.apakšpunktu un papildinot 2.1.apakšpunkta redakciju.</p>	2.1. fiksētais telefonu tīkls – publiskā fiksētā elektronisko sakaru tīkla veids, kas paredzēts balss sakaru pakalpojumu sniegšanai fiksētiem elektronisko sakaru tīkla pieslēguma punktiem;
3.	11. Regulators balss sakaru pakalpojuma kvalitātes	SIA “Tet”	Daļēji ņemts vērā.	11. Regulators balss sakaru pakalpojuma kvalitātes

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
	<p>mērījumiem mobilā telefonu tīklā dažādu komersantu mobilo elektronisko sakaru tīklos izmanto vienādas galiekārtas, kuras nodrošina jaunāko mobilo tīkla tehnoloģiju atbalstu.</p>	<p>Metodikas 11.punkts nosaka galiekārtu izmantošanu, kuras nodrošina jaunāko mobilo tīkla tehnoloģiju atbalstu. Ne vienmēr tīkla operators pakalpojuma nodrošināšanā izmanto jaunākās tehnoloģijas, tāpēc prasība par jaunāko mobilo tīkla tehnoloģiju atbalstu nav īsti atbilstoša – mērījumos jāpielieto nevis jaunāko tehnoloģiju galiekārtas, bet gan atbilstošas galiekārtas pakalpojuma nodrošināšanas tehnoloģijai. Tāpēc ierosinām 11.punktu formulēt sekojoši: “11.Regulators balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērījumiem mobilā un fiksētā telefonu tīklā izmanto galiekārtas, kuras nodrošina attiecīgā mērāmā pakalpojuma tehnoloģijas atbalstu.”</p> <p>Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Mobilais Telefons” (turpmāk –</p>	<p>Regulators precizēja metodikas projekta 11.punkta redakciju.</p> <p>Regulators paskaidro, ka pašreizējā metodikas projekta redakcija neietver aprakstu par interneta piekļuves pakalpojuma kvalitātes mērījumu veikšanas procesu un ir attiecināma tikai uz metodikas projekta 3. un 4.punktā minētajiem elektronisko sakaru pakalpojumiem.</p> <p>Regulators vērš uzmanību, ka balss sakaru pakalpojuma mēriekārtu izvietošana notiek fiksētā vietā iekštelpās atbilstoši metodikas projekta 19.punktā noteiktajiem kritērijiem.</p>	<p>mērījumiem mobilā un fiksētā telefonu tīklā atbilstoši elektronisko sakaru tīkla veidam izmanto viena ražotāja viena modeļa galiekārtas ar vienādu aktuālu programmnodrošinājumu, kuras nodrošina attiecīgā mērāmā pakalpojuma tehnoloģijas atbalstu.</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA)</p> <p>Lūdzam precizēt Metodikas 11.punktu, nosakot, ka mērījumos ir izmantojamas nevis “vienādas iekārtas”, bet gan viena ražotāja, viena modeļa galiekārtas ar vienādu programmnodrošinājumu.</p> <p>Tāpat lūdzam Metodikā aprakstīt kā tiek nodrošināti vienādi radio apstākļi. LMT pārstāvju novērojums līdzšinējos Regulatora veiktajos mērījumos, kuros mērīšanas iekārtas atrodas mikroautobusā uz grīdas, nenodrošina vienādus radioapstākļus, kā arī nelīdzinās galalietotāja pieredzei. Rohde & Schwarz ārtelpu mērījumos šo jautājumu risina, izvadot tālruņa antenas uz automašīnas jumta.</p>		
4.	12. Regulators kvalitātes mērījumiem izmantotu galiekārtu	“Latvijas Mobilais Telefons” SIA	Ņemts vērā.	11. Regulators balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērījumiem mobilā un fiksētā

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
	maiņu veic ne retāk kā reizi trīs gados.	<p>Metodikas 12.punkts paredz, ka Regulators kvalitātes mērījumiem izmantotu galiekārtu maiņu veic ne retāk kā reizi trīs gados. Pie esošās attīstības ātruma mobilo sakaru tīklos šāds galiekārtu nomaiņas ātrums nav pieņemams. Iekārtas jāmaina ne retāk kā reizi gadā, iekārtām jāuztur visas tobrīd esošo mobilo operatoru tīklos pieejamās funkcionalitātes. Lūdzam papildināt, nosakot, ka pirms katru mērījumu veikšanas, Regulatora pārstāvis pārliecinās, ka katrai no iekārtām ir atjaunota un ir vienāda programnodrošinājuma versija saskaņā ar iekārtas ražotāja noteikto un to fiksē mērījumu pierakstu sistēmā. Tāpat lūdzam detalizēt – kādi ir kritēriji pēc kuriem Regulators izvēlēsies konkrēto galiekārtas modeli. Uzsveram, ka konkrētas galiekārtas atbalstītai</p>	Regulators precizēja metodikas projekta 11., 12. un 13.punkta redakciju.	<p>telefonu tīklā atbilstoši elektronisko sakaru tīkla veidam izmanto viena ražotāja viena modeļa galiekārtas ar vienādu aktuālu programnodrošinājumu, kuras nodrošina attiecīgā mērāmā pakalpojuma tehnoloģijas atbalstu.</p> <p>12. Regulators balss sakaru kvalitātes mērījumiem izmantotu galiekārtu maiņu veic ne retāk kā reizi trīs gados.</p> <p>13. Regulators reizi gadā aktualizē telefonu tīkla kontroles sistēmas komponentu modernizācijas nepieciešamību.</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>tehnoloģijai (VoLTE) vai radiofrekvencēm var būt nozīmīga loma mērījumos. Nebūtu pieļaujams, ka pēc tam, kad kāds no operatoriem būtu ieviesis jaunāku tehnoloģiju, Regulators vēl vairākus gadus turpinātu kvalitātes mērījumus ar galiekārtu, kas neatbalsta šos uzlabojumus. Tas ne vien neatbilst ETSI regulējumam, bet arī nedotu nekādu labumu patērētājiem, jo nedotu iespējas novērtēt tīkla reālos kvalitātes un pieejamības rādītājus.</p>		
5.	<p>14.6. savienojuma mēģinājums uz mobilo elektronisko sakaru tīklu ar pareizi sastādītu, galalietotājam lietošanā piešķirtu numuru, konstatējot paziņojumu par to, ka galiekārta izslēgta vai atrodas ārpus uztveršanas zonas, ja galiekārta ir ieslēgta un atrodas uztveršanas zonā;</p>	<p>SIA “Tet” Metodikas 14.punktā noteikti nesekmīga savienojuma noteikšanas kritēriji un 14.6.punktā noteiktais kritērijs tiek attiecināts tikai uz mobilo sakaru tīklu, kas nav korekti: – arī fiksētajos tīklos VoIP tehnoloģiju izmantošanas gadījumos galalietotāji mēdz</p>	<p>Ņemts vērā. Regulators precizēja metodikas projekta 16.6.apakšpunkta redakciju.</p>	<p>16.6. savienojuma mēģinājums ar pareizi sastādītu, galalietotājam lietošanā piešķirtu numuru, konstatējot paziņojumu par to, ka galiekārta izslēgta vai atrodas ārpus uztveršanas zonas, ja galiekārta ir ieslēgta un atrodas uztveršanas zonā;</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>izslēgt galiekārtu; – VoIP tehnoloģiju gadījumā fiksētajai telefonijai tiek izmantoti gan mobilo datu pieslēgumi (3,4,5G), gan WiFi piekļuves, tāpēc arī fiksētās telefonijas VoIP pieslēgums var atrasties ārpus pārklājuma zonās.</p> <p>Ņemot vērā minēto, lūdzam 14.6.punktu attiecināt arī uz fiksētās balss telefonijas pakalpojumu un to izteikt sekojoši: “4.6. savienojuma mēģinājums ar pareizi sastādītu, galalietotājam lietošanā piešķirtu numuru, konstatējot paziņojumu par to, ka galiekārta izslēgta vai atrodas ārpus uztveršanas zonas, ja galiekārta ir ieslēgta un atrodas uztveršanas zonā;”</p>		
6.	17. Mobilā tīkla mēriekārta balss sakaru pakalpojuma mērījumus mobilā telefonu tīklā nodrošina fiksētā vietā, izmantojot dažādas pārraides tehnoloģijas, atrodoties	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “BITE Latvija” (turpmāk – SIA “BITE Latvija”)	Daļēji ņemts vērā. Regulators precizēja metodikas projekta 19.punkta redakciju. Regulators vērš uzmanību, ka balss sakaru pakalpojumu mobilā tīklā	19. Mobilā tīkla mēriekārta balss sakaru pakalpojuma mērījumus mobilā telefonu tīklā nodrošina fiksētā vietā, atrodoties vismaz viena komersanta noteiktā

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
	<p>komersanta noteiktā pārklājuma zonā, atbilstoši komersanta tīmekļvietnē norādītajai informācijai. Mērījumu laikā galiekārtās ir iestatīts automātiskais tīkla meklēšanas un tīkla izvēles režīms.</p>	<p>Vēršam arī uzmanību uz to, ka Projektā pārāk vispārīgi ir norādīts mērījumu vietas izvēles algoritms mobilajos sakaru tīklos. Lai nepieļautu, ka dažādu mobilo sakaru operatoru tīklos pakalpojuma kvalitātes parametri tiek mērīti pie atšķirīgas radiosignāla intensitātes, Projektā ir jāparedz, ka mērījumu vietas izvēlas tā, lai nodrošinātu mērījumus vietas ar pēc iespējas vienādu radiosignāla intensitāti, vai vismaz vienādu attālumu līdz bāzes stacijai, vai noteiktu mērierīces radiosignāla intensitātes indikatora rādījumu.</p> <p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Atbalstām Regulatora pieeju saglabāt divus mērījumu veikšanas režīmus – plānveida un ārkārtas. Tomēr, lai veiktu pilnvērtīgu mobilo elektronisko sakaru tīkla</p>	<p>galalietotāji var izmantot dažādiem mērķiem, gan lietojot vienā noteiktā vietā, gan kustībā. Starptautiskās Telekomunikāciju savienības (turpmāk – ITU) rekomendācijā ITU-T E.806 ir definēti vairāki kvalitātes mērījumu veikšanas modeļi. Šobrīd Regulators balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mobilā tīklā mērījumos izmantotās mēriekārtas plāno izvietot tikai iekštelpās, novērtējot kvalitātes vērtību izmaiņas dažādos diennakts laika posmos ilgstošā laika periodā. Nākotnē ir plānots paplašināt balss sakaru pakalpojuma kvalitātes novērtēšanas veidus, tostarp nodrošinot mērījumus kustībā, taču jaunu risinājumu ieviešanas termiņš šobrīd nav zināms, līdz ar to metodikas projekta 19.punktā ir iekļauta informācija tikai par mērījumiem fiksētā vietā.</p> <p>Papildus Regulators paskaidro, ka atbilstoši metodikas projekta 19.punktā noteiktajam mērījumu laikā galiekārtās ir iestatīts automātiskais tīkla meklēšanas un tīkla izvēles režīms, līdz ar to izsaukuma laikā galiekārta automātiski izvēlas balss sakaru pārraides tehnoloģiju, kura ir pieejama</p>	<p>pārklājuma zonā, atbilstoši komersanta tīmekļvietnē norādītajai informācijai. Mērījumu laikā galiekārtās ir iestatīts automātiskais tīkla meklēšanas un tīkla izvēles režīms. Gadījumā, ja noteiktā vietā ir pieejama tikai viena balss sakaru pārraides tehnoloģija, galiekārtā var izmantot manuālo tīkla izvēles režīmu.</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>kvalitatīvo īpašību mērījumus, lūdzam izmantot gan mobilitātes, gan arī statiskos mērījumus. Turklāt mērījumi ir veicami un dokumentējami nevis tikai vietās, kurās visiem operatoriem ir zona (Metodikas 17.punkts), bet jebkurā vietā, kurā galalietotājs var sagaidīt mobilā sakaru pārklājuma nodrošināšanu. Mobilo elektronisko sakaru tīklu mērījumiem kā primāro būtu jāizmanto mobilo mērījumu metodi, kas ļautu rezultātus pēc apstrādes publicēt kartes formātā un kā statistisku informāciju, piemēram, pārklājums uz Latvijas A klases autoceļiem. Lūdzam papildināt metodiku ar iespēju veikt mērījumus arī iekštelpās un sabiedriskajos transporta līdzekļos – gan pilsētas, gan starppilsētu. Vairāk kā 70% no mobilās noslodzes tiek uzsākta iekštelpās, tāpēc mobilo sakaru pakalpojumu</p>	<p>noteiktā vietā, izņemot gadījumu, ja noteiktā vietā ir pieejama tikai viena balss sakaru pārraides tehnoloģija.</p> <p>Regulators nepārtraukti seko līdzi elektronisko sakaru pakalpojumu aktualitātēm un meklē risinājumus, kā nodrošināt objektīvu statistisko informāciju par sniegto pakalpojumu kvalitāti dažādos griezumos, tai skaitā nodrošināt balss telefonijas tehnoloģijas fiksāciju izsaukuma laikā. Ņemot vērā, ka šobrīd telefonu tīkla kontroles sistēmā nav iestrādāta minētā papildu funkcionalitāte, metodikas projektā ir iekļauti tikai parametri, kas ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 11.decembra Direktīvas Nr.2018/1972/ES par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (turpmāk – Direktīva) X pielikumā.</p>	

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>mērījumiem iekšējās ir būtiska nozīme.</p> <p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Lūdzam precizēt Metodikas 17.punktu, kas paredz, ka: Mobilā tīkla mēriekārta balss sakaru pakalpojuma mērījumus mobilā telefonu tīklā nodrošina fiksētā vietā, izmantojot dažādas pārraides tehnoloģijas. Pirmkārt, kā jau norādījām iepriekš, mobilo sakaru priekšrocība un galvenā iezīme ir to mobilitāte, tādēļ 'fiksētas vietas' kā mobilo sakaru mērījumu pamatprincipa nostiprināšana ir pretrunā ar tehnoloģijas pielietojamību un sniegto pakalpojumu raksturu. Otrkārt, nav saprotams vai mērījumos obligāti ir jāizmanto dažādas tehnoloģijas, visas tehnoloģijas, vai arī to, ka ir jāizmanto viena - jaunākā tehnoloģija. Piemēram, vienam operatoram konkrētā</p>		

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>vietā būs pieejamas divas tehnoloģijas, savukārt citam – četras. Lūdzu papildināt Metodiku, norādot, kāds būs balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērīšanas algoritms šādā situācijā, un kā mērījumi tiks fiksēti un pēc tam salīdzināti. Tāpat jānodrošina statistika par veiktajiem mērījumiem dažādās tehnoloģijās (skaits). Tas, it īpaši, ir svarīgi tādēļ, ka jau šobrīd aktīvi notiek un tuvākajos gados turpināsies 5G ieviešana.</p>		
7.	<p>18. Mobilā tīkla galiekārtām, kuras izmanto balss sakaru pakalpojuma mērījumos mobilā telefonu tīklā, nav aktivizēti līdzsavienojuma un izsaukumu pārdresācijas papildpakalpojumi.</p>	<p>SIA “Tet” Metodikas 18.punkts attiecināts tikai uz mobilā tīkla mērījumu galiekārtām, kas nav korekti. Punktā minētie balss papildpakalpojumi ir raksturīgi arī fiksētiem balss pakalpojumiem, tāpēc lūdzam 18.punktu izteikt sekojoši: “18. Galiekārtām, kuras izmanto</p>	<p>Ņemts vērā. Regulators precizēja metodikas projekta 20.punkta redakciju.</p>	<p>20. Galiekārtām, kuras izmanto balss sakaru pakalpojuma mērījumos, nav aktivizēti līdzsavienojuma un izsaukumu pārdresācijas papildpakalpojumi.</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		balss sakaru pakalpojuma mērījumos telefonu tīklā, nav aktivizēti līdzsavienojuma un izsaukumu pāradresācijas papildpakalpojumi, kā arī nav uzstādīti izsaukumu ierobežojumi.”		
8.	21. Ja balss sakaru pakalpojuma mērījumiem fiksētā telefonu tīklā mērījumu veikšanas vietā nav ierīkota tālruņa līnija, ne vēlāk ka piecas darba dienas pirms plānveida mērījumu sākšanas Regulators rakstveidā pieprasa komersantam ierīkot vai pārvietot mērījumiem nepieciešamās tālruņa līnijas, kā arī nodrošināt fiksētā tīkla mēriekārtu izvietojumu.	<p>SIA “Tet”</p> <p>Kā minējām iepriekš mūsu vēstulē, termins “tālruņa līnija” vairs nav aktuāls un ir zaudējis jēgu, tāpēc lūdzam 21.punktu izteikt sekojoši: “21.Ja balss sakaru pakalpojuma mērījumiem fiksētā telefonu tīklā mērījumu veikšanas vietā nav nodrošināti komersanta noteikti pieslēguma punkta parametri, ne vēlāk ka piecas darba dienas pirms plānveida mērījumu sākšanas, Regulators rakstveidā pieprasa komersantam nodrošināt pieslēguma</p>	<p>Daļēji ņemts vērā.</p> <p>Regulators precizēja metodikas projekta 23.punkta redakciju atbilstoši Elektronisko sakaru likuma terminoloģijai.</p>	23. Ja balss sakaru pakalpojuma mērījumiem fiksētā telefonu tīklā mērījumu veikšanas vietā nav nodrošināta komersanta abonentlīnija, ne vēlāk kā piecas darbdienu pirms plānveida mērījumu sākšanas Regulators rakstveidā pieprasa komersantam nodrošināt mērījumiem nepieciešamās abonentlīnijas, kā arī nodrošināt Regulatora fiksētā tīkla mēriekārtu izvietojumu.

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		punkta parametrus, kā arī nodrošināt fiksētā tīkla mēriekārtu izvietojumu.”		
9.	33. Regulators ārkārtas televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma kvalitātes pārbaudi nodrošina, nosakot attēla kvalitātes subjektīvo vizuālo vērtējumu atbilstoši Regulatora noteiktām kvalitātes prasībām elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai. Attēla kvalitāti novērtē divi Regulatora eksperti, aprēķinot vidējo vērtējumu no abu ekspertu attēla kvalitātes subjektīvā novērtējuma.	SIA “BITE Latvija” Uzskatām, ka Regulatora paredzētā (Projekta 33.punkts) televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma kvalitātes pārbaudes metodika nav zinātniski pamatota, ievērojot apstākli, ka kvalitāti paredzēts novērtēt pēc tikai divu personu subjektīvā viedokļa par attēla kvalitāti. Kontroles sistēmai (gan plānveida pārbaudēm, ja tādas nākotnē plānots veikt, gan ārkārtas) jābūt profesionālai ar standartizētu zinātniski pamatotu algoritmu. Piemēram, varētu izmantot metodiku līdzīgu tai, ar ko mēra balss pārraides pakalpojuma kvalitāti, pēc 50 personu subjektīva viedokļa par balss pārraides kvalitāti (t.s. MOS).	Daļēji ņemts vērā. Regulators paskaidro, ka metodikas projekta 4.punktā ir noteikts, ka Regulators plāno veikt tikai ārkārtas televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma kvalitātes pārbaudes. Regulators papildināja metodikas projekta 35.punktu ar attēla kvalitātes subjektīvā vizuālā novērtējuma nosacījumiem. Attēla kvalitātes subjektīva vizuāla vērtējuma nodrošināšanai metodikas projektā ir iekļauts tāds Regulatora ekspertu skaits, kas, Regulatora ieskatā, ir pietiekams ārkārtas mērījumu nodrošināšanai.	35. Regulators ārkārtas televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma kvalitātes pārbaudi nodrošina, nosakot attēla kvalitātes subjektīvo vizuālo vērtējumu, ievērojot šādus nosacījumus: 35.1. telpā, kurā veic subjektīvo vizuālo vērtēšanu, jānodrošina vispārējais apgaismojums, izvairoties no tiešiem saules stariem, kā arī izmantojamajai videokontroles iekārtai nedrīkst būt trūkumi, kas var ietekmēt vai traucēt vērtēšanu; 35.2. subjektīvai vizuālai vērtēšanai izmanto videokontroles iekārtu, kura nodrošina attiecīgā mērāmā pakalpojuma tehnoloģijas atbalstu un kuras ekrāna izmērs pa diagonāli nav mazāks par 22 collām SDTV (<i>Standart-Definition</i>)

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>Latvijas Elektronisko komunikāciju asociācija</p> <p>Dokumenta pielikumā „Elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērījumu metodika” punktā 4.3. noteikts: „(Regulators veic ārkārtas mērījumus) televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumam.” Savukārt metodikas 33.punkts nosaka: “Regulators ārkārtas televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma kvalitātes pārbaudi nodrošina, nosakot attēla kvalitātes subjektīvo vizuālo vērtējumu atbilstoši Regulatora noteiktām kvalitātes prasībām elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai. Attēla kvalitāti novērtē divi Regulatora eksperti, aprēķinot vidējo vērtējumu no abu ekspertu attēla kvalitātes subjektīvā novērtējuma.”</p>		<p>Television) un 50 collām HDTV (High-Definition Television) un augstākas attēla izšķirtspējas gadījumos;</p> <p>35.3. subjektīvo vizuālo vērtēšanu veic šīs metodikas pielikuma 2.tabulā noteiktā attālumā no videokontroles iekārtas ekrāna atkarībā no mērījumu laikā izmantotās videokontroles iekārtas ekrāna augstuma H centimetros;</p> <p>35.4. attēla kvalitāti nosaka katrai televīzijas programmai kā kvantitatīvu vērtību ballēs, ko iegūst, subjektīvi vizuāli novērtējot attēlu saskaņā ar šīs metodikas pielikuma 3.tabulu;</p> <p>35.5. attēla kvalitāti novērtē, ņemot vērā raksturīgākos iespējamus traucējumus un kropļojumus saskaņā ar šīs metodikas pielikuma 4.tabulu;</p> <p>35.6. attēla kvalitāti novērtē divi Regulatora eksperti, aprēķinot vidējo vērtējumu no</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>Patlaban spēkā esošajā "Elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērījumu metodikā", kas apstiprināta ar SPRK padomes lēmums Nr.1/30 no 2017.gada 23.novembra, iekļauta tabula Nr.2, kurā aprakstīti raksturīgākie attēla traucējumi un kropļojumi, kas jāņem vērā ekspertiem, vērtējot attēla kvalitāti. Konsultāciju dokumentā jauni kvalitātes vērtēšanas kritēriji nav iekļauti, tomēr tehnoloģijām un pakalpojumiem attīstoties (jo īpaši ieviešot HD formātu), ir novēroti arī citādi attēla un skaņas kvalitātes traucējumi, kādi līdz šim nebija novēroti. Par tādiem ir ziņojuši elektronisko sakaru komersanti – LEKA biedri. Diemžēl, lūgti aprakstīt šos traucējumus, operatori izteikušies: „traucē, bet nevar saprast, kas” un līdz šim nav varējuši precīzi noformulēt traucējuma būtību, tāpēc</p>		<p>abu ekspertu attēla kvalitātes subjektīvā novērtējuma.</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>nevaram piedāvāt konkrētu traucējuma aprakstu. Tomēr uzskatām, ka šo problēmu nevajadzētu ignorēt, bet pie tās piestrādāt, lai papildinātu kvalitātes mērījumu metodiku.</p> <p>SIA "Tet"</p> <p>Metodikas 33.punkts nosaka ārkārtas televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma kvalitātes pārbaudi, taču ne 33.punktā, ne arī Metodikā nav noteikts ar kādiem pārbaudies līdzekļiem jāveic ārkārtas televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma kvalitātes pārbaude. Ierosinām 33.punktā vai citur Metodikā noteikt pārbaudes līdzekļus, ar kuriem veicama ārkārtas televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma kvalitātes pārbaude.</p>		

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
10.	Par metodikas projektu	<p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Jau iepriekš konstatējām būtiskas līdzšinējās elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērījumu sistēmas neatbilstības, kuras būtu nepieciešams novērst. Proti, atbilstoši spēkā esošai kārtībai ne mērījumu veikšanas process, nedz mēriekārtu izvēle netiek dokumentēta, kas noved pie situācijas, kad katram operatoram mērījumi tika veikti ar dažādām, atšķirīgu klašu galiekārtām, nevienādos radio apstākļos. Tāpat līdzšinējā Metodika neparedz kārtību nedz mērījumu rezultātu apkopošanai, nedz arī analīzei vai izsekojamības nodrošināšanai. Līdz ar to – bez skaidra, detalizēta un dokumentēta procesa – arī mērījumu rezultāts nav nedz</p>	<p>Daļēji ņemts vērā.</p> <p>Regulators precizēja metodikas projektu, izveidojot sadaļu “Plānveida kvalitātes mērījumu rezultātu apkopošana”, kurā ir noteikti balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērījumu rezultātu novērtēšanas kritēriji un parametri atbilstoši Eiropas Telekomunikāciju Standartu Institūta (turpmāk – ETSI) standartiem ETSI EG 202 057-2 V1.3.2 un ETSI TR 103 559 V1.1.1.</p> <p>Regulators paskaidro, ka, veicot balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērījumus mobilā tīklā, vienmēr tiek izmantotas viena ražotāja viena modeļa galiekārtas (viedtālruņi) ar vienādu programnodrošinājumu, kā arī vienāda ražotāja, modeļa un programnodrošinājuma mēriekārtas balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērījumiem fiksētā tīklā.</p> <p>Regulators vērš uzmanību, ka interneta piekļuves kvalitātes mērījumos Regulators izmantoja aktuālas galiekārtas (rūterus), kuras operatori piedāvāja saviem galalietotājiem</p>	<p>12. Regulators balss sakaru kvalitātes mērījumiem izmantotu galiekārtu maiņu veic ne retāk kā reizi trīs gados.</p> <p>13. Regulators reizi gadā aktualizē telefonu tīkla kontroles sistēmas komponentu modernizācijas nepieciešamību.</p> <p>14. Informāciju par mērījumos izmantotām galiekārtām Regulators iekļauj elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes pārskatā par iepriekšējo kalendāra gadu.</p> <p>38. Regulators balss sakaru pakalpojuma mērījumu rezultātu apstrādi un apkopošanu, kā arī mērījumu rezultātu identifikāciju nodrošina, kā atlases kritēriju izmantojot laika periodu, kurā mērījumi veikti, un komersanta nosaukumu.</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>objektīvs, nedz arī salīdzināms.</p> <p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Neskatoties uz to, ka ETSI un BEREC dokumentos ir pievērsta būtiska nozīme datu apkopošanai, analīzei un interpretācijai, Metodikā nav iekļautas normas, kas regulētu šos jautājumus. Arī līdzšinējā mērījumu veikšanas prakse liecina, ka Regulators nenodrošina mērījumu datu kopas saglabāšanu un analīzi – LMT ir vērsies pie Regulatora, lūdzot izsniegt veikto mērījumu datus un tehnisko informāciju, taču Regulators sniedza atbildi, ka Regulators šos datus neglabā. Tādējādi ne tik vien nav ievērots mērījumu caurskatāmības princips, bet arī mērījumi nedod pievienoto vērtību potenciālai sakaru pakalpojumu kvalitātes</p>	<p>mobīlā interneta piekļuves pakalpojuma saņemšanai.</p> <p>Jāņem vērā, ka Regulators veica katra atsevišķa operatora sniegtā mobīlā interneta pakalpojuma kvalitātes novērtēšanu no galalietotāja skatpunkta noteiktās ģeogrāfiskās vietās, nevis vairāku operatoru sniegtā mobīlā interneta pakalpojuma kvalitātes salīdzināšanu. Gadījumā, ja mobīlā interneta pakalpojuma kvalitātes mērījumu laikā Regulators visu operatoru mobīlos elektronisko sakaru tīklos izmantotu viena ražotāja viena modeļa galiekārtas (rūterus), šādi rezultāti neatspoguļotu galalietotājiem faktiski sniegto pakalpojumu kvalitāti, jo katrs operators piedāvā galalietotājiem atšķirīgu ražotāju atšķirīgu modeļu galiekārtas (rūterus) mobīlā interneta pakalpojuma saņemšanai.</p> <p>Papildus Regulators paskaidro, ka ETSI TR 103 559 standarta atsevišķos piedāvātos risinājumus elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes novērtēšanai tiešā veidā nevar piemērot, lai veiktu elektronisko sakaru</p>	<p>39. Regulators balss sakaru pakalpojuma kvalitātes rādītājus novērtē kalendāra gada periodā, publiskojot balss sakaru pakalpojuma mērījumu rezultātu kopsavilkumu un novērtējumu elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes pārskatā par iepriekšējo kalendāra gadu.</p> <p>40. Regulators plānveida balss sakaru pakalpojuma mērījumu rezultātu vidējo vērtību apkopojumu publicē Regulatora tīmekļvietnē ne retāk kā reizi ceturksnī.</p> <p>41. Regulators balss sakaru pakalpojuma kvalitātes novērtēšanai elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes pārskatā iekļauj šādus rādītājus:</p> <p>41.1. vidējais savienošanas laiks sekundēs;</p> <p>41.2. izsaukumu skaits procentos, ja savienošanas</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>uzlabošanai – pat ja operators vēlēsies mērījumu datus analizēt un noteikt cēloņus, to nevarēs izdarīt. Līdz ar to lūdzam papildināt Metodiku ar normām par Mērījumu rezultātu apkopošanu, analīzi un interpretāciju, nodrošinot to pieejamību.</p> <p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA 2019.gadā Eiropas Telekomunikāciju un standartizācijas institūts apstiprināja dokumentu Paraugprakse vispārējai mobilo sakaru tīkla kvalitātes parametru testēšanai un vērtēšanai (ETSI TR 103 559). Aicinām šo dokumentu izmantot kā pamatu mobilo elektronisko sakaru kvalitātes parametru noteikšanai un pārstrādāt piedāvāto Metodikas projektu pēc būtības.</p>	<p>pakalpojumu kvalitātes novērtēšanu Latvijas Republikas teritorijā. Ņemot vērā valsts administratīvi teritoriālo dalījumu un nevienmērīgo iedzīvotāju blīvuma sadalījumu valsts teritorijā, piedāvātie ieteikumi ir ņemti vērā daļēji, pielāgojot ETSI TR 103 559 standarta rekomendācijas, lai nodrošinātu iespējami vienmērīgu elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes novērtēšanu visas valsts teritorijā, saglabājot rekomendācijā piedāvātos pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas pamatprincipus.</p>	<p>laika vērtība pārsniedz 15 sekundes;</p> <p>41.3. izsaukumu skaits procentos, ja savienošanas laika vērtība pārsniedz komersanta deklarēto savienošanas laika vērtību;</p> <p>41.4. nesekmīgu savienojumu skaits procentos;</p> <p>41.5. vidējā runas pārraides kvalitāte ballēs atbilstoši PESQ vai POLQA algoritmam;</p> <p>41.6. izsaukumu skaits procentos, ja runas pārraides kvalitātes vērtība atbilstoši PESQ vai POLQA algoritmam ir zemāka par 1,6 ballēm;</p> <p>41.7. izsaukumu skaita sadalījums pēc runas pārraides kvalitātes atbilstoši PESQ vai POLQA algoritmam.</p> <p>42. Regulators, ja nepieciešams, veic mērījumu rezultātu citas detalizācijas vai</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
				citu rādītāju novērtēšanu un publicēšanu.
II. Jautājumi, par kuriem vienošanās nav panākta				
11.	<p>4. Regulators veic ārkārtas mērījumus šādiem elektronisko sakaru pakalpojumiem:</p> <p>4.1. balss sakaru pakalpojumam;</p> <p>4.2. īsziņu pakalpojumam;</p> <p>4.3. televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumam.</p>	<p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Metodikas projekta 4.punktā nav iekļauta publiskā interneta pakalpojuma kvalitātes mērīšanas kārtība, lai arī tādu paredz 2020.gadā Regulatora konsultētie Elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes prasību noteikumi. Neatbalstām situācija, kad Regulators konsultē savstarpēji pretrunīgus tiesību aktus, neizskaidrojot iepriekšējo konsultāciju secinājumus un to statusu. Nav korekta norāde, ka interneta pakalpojuma kvalitātes mērīšanas sistēma vēl nav izstrādāta, tādēļ Metodikas projektā nevarot iekļaut interneta pakalpojuma kvalitātes</p>	<p>Nav ņemts vērā.</p> <p>Regulators vērš uzmanību, ka metodikas projekts nosaka kārtību, kādā Regulators veic komersantu sniegto elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērījumus. Ņemot vērā, ka Regulators uz laiku ir pārtraucis veikt interneta pakalpojuma kvalitātes mērījumus, Regulatora ieskatā, komersantu prasība iekļaut metodikas projektā mērījumu metodoloģijas aprakstu pakalpojumam, kuram Regulators neveic mērījumus, nav pamatota.</p> <p>Līdz ar to ir paredzēts, ka metodikas projekts tiks papildināts ar interneta pakalpojuma kvalitātes mērījumu nosacījumiem atbilstoši Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādes (turpmāk – BEREC), ITU, ETSI u.tml. aktuālajām metodoloģijām un vadlīnijām pēc jaunās interneta pakalpojuma kvalitātes mērīšanas</p>	<p>4. Regulators veic ārkārtas mērījumus šādiem elektronisko sakaru pakalpojumiem:</p> <p>4.1. balss sakaru pakalpojums;</p> <p>4.2. īsziņu pakalpojums;</p> <p>4.3. televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojums.</p>

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>mērījumu prasības. Jebkuras sistēmas izveide sākas ar tehnisko prasību noteikšanu, dokumentējot nepieciešamos tehniskos parametrus un izpildes nosacījumus, un tikai tad tiek izstrādāts konkrēts sistēmas modelis. Šobrīd nav nekādu šķēršļu Metodikā atbilstoši CEPT un BEREC prasībām paredzēt mērāmos tehniskos parametrus, mērīšanas metodes un kārtību. Taču nav pieļaujama pretēja kārtība – sākotnēji izstrādājot mērīšanas sistēmu un tikai pēcāk sistēmai pielāgot Metodiku.</p> <p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>LMT iebilst, ka Metodika neaptver interneta pakalpojumu kvalitātes mērījumus, kas ir būtiskākā elektronisko sakaru pakalpojumu sastāvdaļa tirgū. Lūdzam Metodiku pārstrādāt</p>	<p>sistēmas izstrādes, pirms Regulators atsāks plānveida interneta pakalpojuma kvalitātes mērījumus.</p> <p>Regulators vērš uzmanību, ka komersantu sniegto pakalpojumu kvalitātes parametru un to vērtību noteikšanas kārtība, kas ir saistoša komersantiem, ir noteikta Elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes prasību noteikumos.</p>	

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>un papildināt ar interneta pakalpojumu kvalitātes mērīšanas pamatprincipiem.</p> <p>Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Tele2” (turpmāk – SIA “Tele2”)</p> <p>SIA “Tele2”</p> <p>Tele2 ierosina papildināt Projektu ar skaidriem noteikumiem interneta piekļuves pakalpojuma kvalitātes mērījumu plānošanai, mērīšanai un novērtēšanai vai saglabāt līdzšinējos noteikumus.</p>		
12.	25. Regulators metodikas 24.punktā minētajā gadījumā katrā apdzīvotā vietā nodrošina ne mazāk kā 100 izsaukumus katra komersanta tīklā, katra izsaukuma virzienā, veicot izsaukumus starp mobilā vai fiksētā tīkla mēriekārtām.	<p>SIA “Tet”</p> <p>Uzskatām, ka Metodikas 25.punkts ir lieks, jo pēc būtības dublē 20.punktu - lai nodrošinātu 20.punktā deklarēto mērījumu precizitāti ir nepieciešams veikt vismaz 96 mērījumus. Ierosinām papildināt 20.punktu ar</p>	<p>Nav ņemts vērā.</p> <p>Regulators paskaidro, ka metodikas projekta 22.punkts nosaka kopējo minimālo izsaukumu skaitu, kāds ir jāveic, lai nodrošinātu noteiktu mērījumu rezultātu ticamību, atbilstoši ETSI EG 202 057-2 standarta D pielikumā noteiktajam.</p> <p>Savukārt metodikas 27.punkts nosaka minimālo izsaukumu skaitu, kāds ir</p>	27. Regulators balss sakaru pakalpojuma plānveida mērījumus katrā apdzīvotā vietā nodrošina ne mazāk kā 100 izsaukumus katra komersanta tīklā, katra izsaukuma virzienā, veicot izsaukumus starp mobilā vai fiksētā tīkla mēriekārtām.

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		mērījumu skaitu, bet 25.punktu svītrot.	jāveic noteiktā apdzīvotā vietā, ņemot vērā, ka atbilstoši ITU-T E.806 rekomendācijas A.1 pielikumā noteiktajam ir iespējams izvēlēties dažādas mērījumu skaita sadalīšanas pieejas.	
III. Citi priekšlikumi un komentāri				
13.	11. Regulators balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērījumiem mobilā telefonu tīklā dažādu komersantu mobilo elektronisko sakaru tīklos izmanto vienādas galiekārtas, kuras nodrošina jaunāko mobilo tīkla tehnoloģiju atbalstu.	<p>SIA “BITE Latvija”</p> <p>Attiecībā par balss sakaru pakalpojuma mērījumiem mobilā telefonu tīklā (Projekta 11.punkts) vēlamies piezīmēt, ka ir jānodrošina, ka kontroles sistēmai ir obligāti jāatbalsta/jāmēra visas balss funkcionalitātes, ko nodrošina mobilo sakaru operatoru tīkli, t.sk.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. GSM half rate un full rate codecs, AMR, HD voice; b. UMTS half rate un full rate codecs, AMR, HD voice, crystal voice; c. VoLTE AMR, AMR-WB, EVS; 	Regulators piekrīt, ka balss sakaru pakalpojuma kvalitātes kontroles sistēmai ir jāatbalsta jaunākās balss sakaru tehnoloģijas, lai nodrošinātu aktuālus un ticamus kvalitātes mērījumu rezultātus. Regulators nepārtraukti seko līdzī jaunākajiem starptautiskajiem regulējumiem un standartiem un iespēju robežās veic esošo mērīšanas sistēmu atjaunošanu, lai nodrošinātu jaunāko tehnoloģiju atbalstu.	11. Regulators balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērījumiem mobilā un fiksētā telefonu tīklā atbilstoši elektronisko sakaru tīkla veidam izmanto viena ražotāja viena modeļa galiekārtas ar vienādu aktuālu programmnodrošinājumu, kuras nodrošina attiecīgā mērāmā pakalpojuma tehnoloģijas atbalstu.

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		nākotnē arī VoNR.		
14.	Par metodikas projektu	<p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Līdzšinējā elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērīšanas sistēma pēc nemainīgiem principiem darbojas jau vairāk nekā 15 gadus. Šajā laikā ir ieviestas jaunas tehnoloģiju paaudzes, vairākas reizes nomainījušās gala iekārtas, kā arī mainījušies galalietotāju paradumi. Tādēļ sagaidām, ka arī Regulatora pieeja elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērīšanai pilnveidosies, līdz ar tehnoloģisko un pakalpojumu attīstību Latvijā.</p> <p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Iepazīstoties ar Metodiku, esam konstatējuši, ka tā pēc</p>	<p>Regulators vērš uzmanību, ka metodikas projekts ir izstrādāts, pamatojoties uz aktuālajiem un spēkā esošajiem starptautiskajiem standartiem, noteikumiem un vadlīnijām.</p> <p>Papildus Regulators paskaidro, ka arī līdz šim gan metodika, gan mērījumos izmantotās mēriekārtas un programmatūra nepārtraukti tika atjaunotas atbilstoši nozares jaunākajām tendencēm (piemēram, POLQA¹ algoritma ieviešana, augstas izšķirtspējas balss pārraides tehnoloģijas (<i>HD Voice</i>) balss sakaru kvalitātes novērtēšanai).</p> <p>Arī šobrīd metodika tiek pilnveidota, pielāgojot Regulatora mērījumu plānošanas, veikšanas un datu apstrādes procesus atbilstoši jaunākajām prasībām un pamatprincipiem, tajā skaitā pilnveidojot telefonu tīkla kontroles</p>	

¹ *Perceptual Objective Listening Quality Analysis*

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>būtības nav mainīta, salīdzinot ar līdzšinējo redakciju. Tā faktiski balstās uz ETSI gadsimtu mijā izstrādāto dokumentāciju, kuras mērķis bija novērtēt fiksētās balss pakalpojuma kvalitatīvos rādītājus. Piedāvātais Metodikas projekts pamatprincipos neatšķiras no Regulatora vēl pirms 20 gadiem izstrādātajām metodikām izsaukumu veikšanai pakalpojumu kvalitātes pārbaudēm publiskajos telekomunikāciju tīklos, kas tika apstiprinātas vēl 2002.gadā. Šāda pieeja ir novecojusi un to piemērošana nedos labumu ne galalietotājiem, nedz arī tautsaimniecībai.</p>	<p>sistēmu VoLTE² tehnoloģijas atbalstam, lai nodrošinātu objektīvu un ticamu informāciju par Latvijā pieejamo elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitāti.</p>	
15.	Par metodikas projektu	<p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Savus priekšlikumus un atbalstu Regulatora</p>	<p>Regulators norāda, ka jaunās interneta piekļuves pakalpojuma kvalitātes mērīšanas sistēmas tehniskās specifikācijas izstrādes laikā</p>	

² Voice over Long-Term Evolution

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		<p>pārvaldītas pakalpojumu kvalitātes sistēmas izveidei LMT ir izteicis Regulatora Padomei jau 2020.gadā. Aicinām atsaukties LMT aicinājumam un sadarbībā ar nozari uzsākt darbu pie modernas, progresīvas, objektīvas un uzticamas elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes mērīšanas sistēmas izstrādes. LMT ir vairākkārt organizējis abu pušu tikšanās, piesaistot pasaulē atzītus ekspertus - Rohde & Schwarz, lai tuvinātu pušu viedokļus par sakaru pakalpojumu kvalitātes mērījumu sistēmas metodiku un pamatprincipiem. Esam gatavi arī turpmāk dalīties ar savu pieredzi un piesaistīt augstas klases tehniskos speciālistus! Kā alternatīvu aicinām izvērtēt sakaru pakalpojumu kvalitātes mērīšanai izmantot ārpuspakalpojumu un atbilstoši publisko iepirkumu</p>	<p>Regulators ņēma vērā aicinājumus sadarboties ar nozari, gan piedaloties tikšanās un uzklusot dažādu mērīšanas sistēmu izstrādātāju priekšlikumus un piedāvājumus, gan organizējot apspriedi ar piegādātājiem, lai apzinātu iespējamās tehniskajā specifikācijā veicamos precizējumus un papildinājumus.</p> <p>Diemžēl "Rohde & Schwarz" piedāvātie risinājumi nespēj pilnā mērā nodrošināt interneta piekļuves pakalpojuma kvalitātes mērījumus atbilstoši BEREC metodoloģijai un Regulatora izvirzītajām prasībām. Tomēr Regulators augsti novērtē sadarbību ar operatoriem un nozares ekspertiem un ir atvērts diskusijai un konstruktīviem piedāvājumiem, lai izveidotu un nodrošinātu atklātu un objektīvu pakalpojumu kvalitātes uzraudzību, sniedzot visām ieinteresētajām pusēm aktuālu un uzticamu informāciju par valsts teritorijā pieejamo elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitāti.</p>	

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
		procedūrai organizēt Metodikas izstrādāšanu vai praktisko mērījumu veikšanu tirgū.		
16.	Par metodikas projektu	<p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Tāpat pievienojamies Konsultāciju dokumentā norādītajam, ka Metodikai būtu jānodrošina iespēju sniegt sabiedrībai skaidru un objektīvu informāciju par konkrētu elektronisko sakaru komersantu sniegto pakalpojumu kvalitāti, kā arī galalietotājam nodrošinās iespēju izvēlēties savām vajadzībām atbilstošu pakalpojumu. Vienlaicīgi norādām, ka objektivitāti, uzticamību un atklātumu nodrošinās nevis šādu frāžu iekļaušana Konsultāciju dokumentā, bet gan procesu apraksts un sistēmas izveide, kas nodrošinās mērījumu veikšanu atbilstoši augšminētajiem principiem.</p>	Regulators lūdz komersantu sniegt konkrētus priekšlikumus, pēc iespējas piedāvājot metodikas projekta redakcionālas izmaiņas, lai arī komersanta ieskatā tiktu sasniegts mērķis nodrošināt sabiedrībai skaidru un objektīvu informāciju par elektronisko sakaru komersantu sniegto pakalpojumu kvalitāti, kā arī lai galalietotājiem tiktu nodrošināta iespēja izvēlēties savām vajadzībām atbilstošu pakalpojumu.	

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
17.	Par metodikas projektu	<p>SIA “Tele2”</p> <p>Tele2 ierosina papildināt konsultāciju dokumentu ar tabulu, kurā salīdzināta šobrīd spēkā esošā un Projektā aprakstītā pakalpojuma mērījumu kārtība un mērāmie parametri, kā arī pamatotas ieviestās izmaiņas.</p> <p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Šobrīd dažādas starptautiskās organizācijas (ETSI, BEREC, ITU) piedāvā atšķirīgas pieejas elektronisko sakaru kvalitātes mērīšanai. Lai arī Konsultāciju dokumentā ir norādīta Metodikas vispārēja atbilstība starptautiskiem standartiem, lūdzu Metodikā detalizēti noteikt, kādu pieeju Regulators ir izvēlējis konkrētu kvalitātes parametru mērīšanā, norādot precīzu atsauci uz konkrētas organizācijas standartu un piemērojamiem punktiem.</p>	<p>Regulatora ieskatā, SIA “Tele2” minētā prasība nav pamatota, jo metodikas projektā kvalitātes noteicošie parametri ir iekļauti atbilstoši Direktīvas X pielikumā paredzētajam parametru klāstam un palika bez izmaiņām. Savukārt pārējā kvalitātes mērījumu nodrošināšanas kārtība detalizēti ir aprakstīta metodikas projektā.</p> <p>Metodikas projekta 11. un 14.punkts ir pilnveidots atbilstoši ETSI TR 102 250-4 rekomendācijai, nosakot prasības balss sakaru pakalpojuma kvalitātes mērījumos izmantotajām galiekārtām un par galiekārtām publicējamo informācijas apjomu.</p> <p>Atbilstoši ITU-T E.806 rekomendācijai ir precizēts metodikas projekta 19.punkts, nosakot mērījumu vietu un tīkla režīmu izvēles kārtību.</p> <p>Atbilstoši ETSI EG 202 057-2 metodikas projekta 22.punktā ir precizēta plānveida balss sakaru kvalitātes mērījumu kopējā apjoma noteikšanas kārtība.</p>	

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
			<p>Atbilstoši ETSI TR 103 559 un ITU-T E.806 rekomendācijām metodikas projekts ir papildināts ar 26.punktu, kas nosaka kārtību, kādā Regulators veic mērījumu vietu teritoriālo dalījumu un mērījumu apjoma dalījumu starp šīm teritoriālajām vienībām. Papildus 27.punktā ir noteikts minimālais izsaukumu skaits un mērījumu kombinācijas, kas ir jāveic katrā mērījumu vietā.</p> <p>Turklāt, ņemot vērā komersantu sniegtos komentārus, metodikas projekts ir papildināts ar nosacījumiem, kas nosaka ārkārtas televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma attēla kvalitātes subjektīvā vizuālā vērtējuma nodrošināšanas, videokontroles iekārtas izvēles un mērījumu veikšanas nosacījumus atbilstoši ITU-R BT.500-14 standartam.</p> <p>Visbeidzot, metodikas projekts ir papildināts ar plānveida kvalitātes mērījumu rezultātu apkopošanas un publiskošanas nosacījumiem atbilstoši ETSI TR 103 559 un ETSI EG 202 057-2 rekomendācijām.</p>	

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
18.	Par metodikas projektu	<p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>No Metodikas projekta, salīdzinot ar spēkā esošo redakciju, bez jebkāda skaidrojuma ir izslēgtas vairākas normas (piemēram, par amatpersonu pilnvarošanas kārtību, mēriekārtu kalibrēšanu, mērījumu apmaksas kārtību u.c.). Lūdzu Konsultāciju dokumentā sniegt skaidrojumu šādu izmaiņu nepieciešamībai, kas attālina, nevis pietuvina metodiku Konsultāciju dokumentā norādītajiem pamatprincipiem.</p>	<p>Regulators paskaidro, ka balss sakaru pakalpojuma mērījumiem tiek izmantots specifisks mērīšanas līdzekļu un programmatūras komplekss, kam nav Ministru kabineta noteiktu mērīšanas līdzekļu metroloģisku prasību un to metroloģiskas kontroles kārtības, atbilstoši vispārējiem metroloģijas principiem iekārtas kalibrēšanas vai verifikācijas kārtību nosaka iekārtas izmantotājs. Praksē telefona tīkla kontroles sistēmai tiek nodrošināta pastāvīga tās atbilstošo moduļu laika sinhronizācija ar pasaules laika serveriem, kas uzskatāms par kalibrēšanas nodrošinājumu. Par sistēmu funkcionalitāti, darbību un bojājumu novēršanu atbild to administratori atbilstoši noslēgtajiem līgumiem.</p> <p>Regulators paskaidro, ka saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 40.panta otro daļu elektronisko sakaru komersants nepiemēro Regulatoram maksu par izmaksām (t.i., ierīkošanu, abonēšanas maksu un noslodzi), kas tam radušās, Regulatoram veicot elektronisko sakaru pakalpojumu</p>	

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
			<p>kvalitātes mērījumus. Elektronisko sakaru komersants nodrošina Regulatoram pieslēgumu nacionālajam interneta apmaiņas punktam bez maksas tādā apmērā, kas nepieciešams regulēšanas funkciju veikšanai.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Regulatora ieskatā, “Latvijas Mobilais Telefons” SIA minētās normas pamatoti nav pārņemtas metodikas projektā.</p>	
19.	Par metodikas projektu	<p>“Latvijas Mobilais Telefons” SIA</p> <p>Metodikā nav aprakstīts, kā tiek mērīti un salīdzināti pakalpojumi vai pakalpojumu sniegšanas līmeņi. Piemēram, tikai viens no Latvijas mobilo sakaru operatoriem šobrīd nodrošina VoLTE tehnoloģiju. Lūdzam skaidrot, kā balss pakalpojumu kvalitāte tiks mērīta un salīdzināta, ņemot vērā, ka tuvākajos trijos gados ir paredzama arī balss pārraide 5G tīklos.</p>	<p>Regulators paskaidro – lai novērtētu komersantu sniegto elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitāti, ir paredzēts veikt mērījumus atbilstoši Direktīvas X pielikumā paredzētajam parametru klāstam neatkarīgi no pakalpojuma nodrošināšanai izmantotās tehnoloģijas.</p> <p>Ņemot vērā, ka Regulators veic balss sakaru pakalpojuma mērījumus, novērtējot kvalitāti no galalietotāju skatpunkta, atbilstoši metodikas projekta 19.punktam mērījumu laikā galiekārtās ir iestatīts automātiskais tīkla meklēšanas un tīkla izvēles režīms. Gadījumā, ja noteiktā vietā ir pieejama tikai viena balss sakaru</p>	

N.p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
			pārraides tehnoloģija, galiekārtās var iestatīt manuālo tīkla izvēles režīmu.	

Lizunovs, 67097288